

71. ВПЛИВ СПОЖИВЧОГО ПОПИТУ НА РОЗМІР ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

В.І. Яківчик

Національний університет харчових технологій

Актуальність теми обумовлена тим, що основні фонди є одним із основних елементів виробничого потенціалу організації. Їх стан і ефективне використання впливає на кінцеві результати фінансово-господарської діяльності організації, тобто раціональне і ефективне використання основних фондів підвищує обсяги виробництва без додаткових капітальних вкладень.

Попит споживачів визначає обсяги випуску продукції, що, у свою чергу, спричиняє вплив на розмір основних засобів, необхідних для її виробництва.

Діяльність будь-якого підприємства орієнтована на здобуття певних результатів. Часто успіх діяльності підприємств пов'язують з правильним вибором виду діяльності, наявністю достатніх ресурсів, умінням орієнтуватися в сучасній економіці, з наявністю ефективної системи управління основними засобами [1, с. 17].

Управління в широкому сенсі як складний соціально-економічний процес означає дію на процес, об'єкт, систему для збереження їх стійкості або переведення з одного стану в інше відповідно до заданих цілей. Управління у вузькому розумінні є конкретними заходами на об'єкт управління для досягнення конкретної мети. Управління здійснюється на основі різних форм і методів впливу на об'єкт управління [2, с. 174].

Під об'єктами управління розуміються ресурси (засоби праці, предмети праці, заробітна плата, фінансові ресурси) і результати (продукт праці, витрати, прибуток, фінансові операції) [3, с. 256]. Загальна мета управління основними засобами — здобуття більшої величини прибули, за рахунок збільшення випуску продукції і зниження витрат на ресурси. За результатами аналізу внутрішньої вторинної інформації була складена таблиця, що відображає залежність обсягу випуску продукції від змін витрат основних фондів (таблиця. 1).

Можна розглянути один з напрямів управління основними фондами підприємства, а саме, як розмір основних фондів впливає на обсяг продукції, що випускається і користується попитом на ринку.

Таблиця 1. Залежність обсягу випуску продукції від зміни витрат основних фондів

Обсяг продукції (Y), тис.	10	12	15	18	20	22	25	28	30
Розмір ОЗ (X), млн.	2	5	8	12	14	16	20	24	28

Між досліджуваними показниками має місце лінійна залежність (рис. 1).

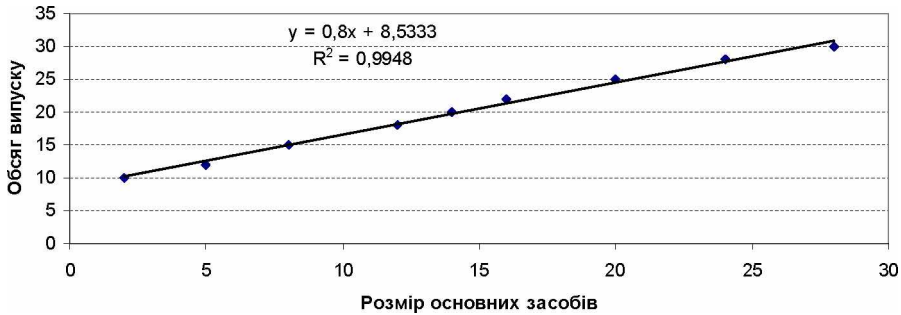

Рис. 1. Лінійна залежність між параметрами моделі

Оцінка параметрів моделі здійснена за допомогою методу найменших квадратів, було отримано наступне рівняння моделі:

$$Y = 0,8 * X + 8,53 \quad (1)$$

Перевірка статистичної значущості параметрів була здійснена з використанням t-критерію Стьюдента, за її результатами обидва параметри рівняння моделі визнаються статистично значущими з вірогідністю 95 %.

Коефіцієнт детермінації свідчить про те, що в 99, 83 % випадків обсяг продукції залежить від розміру основних засобів, і лише в 0,17 % випадків зміна обсягу випуску обумовлена іншими чинниками, тобто між X і Y існує тісний зв'язок. Точність моделі була визначена на основі F-критерію.

Розмір основних засобів підприємства Ariston склав 20 млн. Для набуття прогнозного значення обсягу випуску розраховується вибіркова дисперсія Y в точці $X=20$ і довірчий інтервал для середнього значення. Таким чином, очікуване значення обсягу випуску при витратах основних фондів в 20 млн. з вірогідністю 95 % знаходитиметься в інтервалі від 23,1 до 24,67 млн. гривень.

Найважливішими чинниками, що впливають на структуру основних виробничих фондів, є: характер продукції, обсяг продукції, що випускається, рівень автоматизації і механізації, рівень спеціалізації і кооперації. Вплив перших двох чинників позначається на величині і вартості будівель, довше транспортних засобів і передавальних пристроїв. Чим більше обсяг продукції, що випускається, тим вище питома вага спеціальних прогресивних робочих машин і устаткування.

Будь-який комплекс заходів щодо поліпшення використання виробничих потужностей і основних засобів, що розробляється у всіх ланках управління промисловістю, повинен передбачати забезпечення зростання обсягів виробництва продукції перш за все за рахунок повнішого і ефективнішого використання внутрішньогосподарських резервів і більш повного використання машин і устатку-

вання, підвищення коефіцієнта змінності, ліквідації простоїв, скорочення термінів освоєння потужностей, подальшої інтенсифікації виробничих процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ліпатова І. Аналіз прибутковості підприємства / І.Ліпатова // *Фінанси*. — 2008. — №2. — С. 17–23.
2. Баришників Н. В допомогу бухгалтерові і аудиторів: справ.-метод. пособ. / Н. Баришників — М.: Фінанси, 2009. — 440 с.
3. Николаева С.А. Бухгалтерський облік основних засобів: довідковий і навчально-методичний посібник / С.А. Миколаєва — М.: Аналітика-прес, — 2009. — 256 с.

Науковий керівник — О.А. Баталова.